

□ 138. TÌM HAI SỐ KHI BIẾT TỔNG VÀ TỈ SỐ CỦA HAI SỐ ĐÓ

A – MỤC TIÊU

Giúp HS biết cách giải bài toán "Tìm hai số khi biết tổng và tỉ số của hai số đó".

B – CÁC HOẠT ĐỘNG DẠY HỌC CHỦ YẾU

1. Bài toán 1

– GV nêu bài toán. Phân tích đề toán. Vẽ sơ đồ đoạn thẳng : số bé được biểu thị là 3 phần bằng nhau, số lớn được biểu thị là 5 phần như thế.

– Hướng dẫn giải theo các bước :

+ Tìm tổng số phần bằng nhau : $3 + 5 = 8$ (phần)

+ Tìm giá trị 1 phần : $96 : 8 = 12$

+ Tìm số bé : $12 \times 3 = 36$

+ Tìm số lớn : $12 \times 5 = 60$ (hoặc $96 - 36 = 60$)

Khi trình bày bài giải, có thể gộp bước 2 và bước 3 là $96 : 8 \times 3 = 36$ (như SGK).

2. Bài toán 2

– GV nêu bài toán. Phân tích đề toán. Vẽ sơ đồ đoạn thẳng (như SGK).

– Hướng dẫn giải theo các bước :

+ Tìm tổng số phần bằng nhau : $2 + 3 = 5$ (phần)

+ Tìm giá trị 1 phần : $25 : 5 = 5$ (quyển)

+ Tìm số vở của Minh : $5 \times 2 = 10$ (quyển)

+ Tìm số vở của Khôi : $25 - 10 = 15$ (quyển)

Khi trình bày bài giải, có thể gộp bước 2 và bước 3 là $25 : 5 \times 2 = 10$ (quyển) (như SGK).

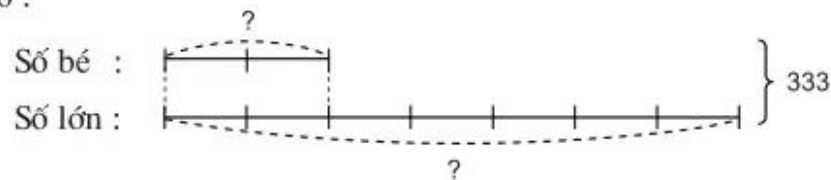
3. Thực hành

Bài 1 : Các bước giải :

- Vẽ sơ đồ minh họa.
- Tìm tổng số phần bằng nhau.
- Tìm số bé.
- Tìm số lớn.

Bài giải

Ta có sơ đồ :

Theo sơ đồ, tổng số phần bằng nhau là : $2 + 7 = 9$ (phần)

Số bé là :

$$333 : 9 \times 2 = 74$$

Số lớn là :

$$333 - 74 = 259$$

Đáp số : Số bé : 74 ;

Số lớn : 259.

Chú ý : Nếu HS không vẽ sơ đồ vào trong bài giải thì có thể diễn đạt như sau :

Bài giải

Biểu thị số bé là 2 phần bằng nhau thì số lớn là 7 phần như thế.

Tổng số phần bằng nhau là :

$$2 + 7 = 9 \text{ (phần)}$$

Số bé là :

$$333 : 9 \times 2 = 74$$

Số lớn là :

$$333 - 74 = 259$$

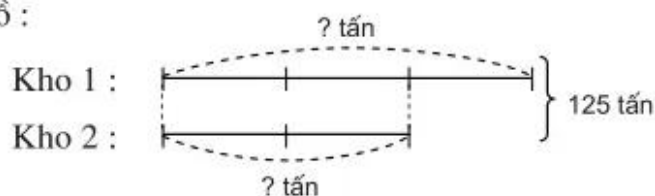
Đáp số : Số bé : 74 ;

Số lớn : 259.

Bài 2 : Các bước giải : Tiến hành tương tự bài 1.

Bài giải

Ta có sơ đồ :

Theo sơ đồ, tổng số phần bằng nhau là :

$$3 + 2 = 5 \text{ (phần)}$$

Số thóc ở kho thứ nhất là :

$$125 : 5 \times 3 = 75 \text{ (tấn)}$$

Số thóc ở kho thứ hai là :

$$125 - 75 = 50 \text{ (tấn)}$$

Đáp số : Kho 1 : 75 tấn thóc ;

Kho 2 : 50 tấn thóc.

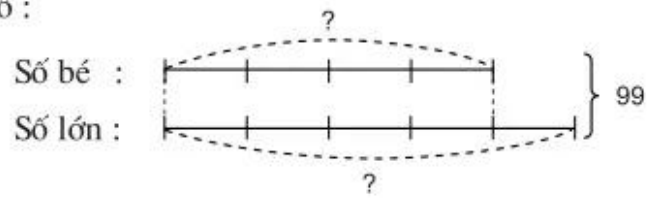
Bài 3 : Các bước giải :

- Tìm tổng của hai số.
- Vẽ sơ đồ.
- Tìm tổng số phần bằng nhau.
- Tìm số bé.
- Tìm số lớn.

Bài giải

Số lớn nhất có hai chữ số là 99. Do đó tổng hai số là 99.

Ta có sơ đồ :

Theo sơ đồ, tổng số phần bằng nhau là :

$$4 + 5 = 9 \text{ (phần)}$$

Số bé là :

$$99 : 9 \times 4 = 44$$

Số lớn là :

$$99 - 44 = 55$$

Đáp số : Số bé : 44 ;
Số lớn : 55.